

Kvetárka lupinová

Kvetárka lupinová (*Delia florilega*) patrí do triedy hmyz (*Insecta*), radu dvojkrídlovce (*Diptera*) a čeľade *Anthomyiidae*. Ide o polyfágnny druh škodlivého organizmu, ktorý je bežne rozšírený na území strednej Európy. Samotné poškodenie zvyšuje svoj účinok vplyvom chladného a mokrého počasia. Do spektra hostiteľských rastlín patrí čeľaď kapustovité (*Brassicaceae*), uhorka, cuketa, melón, strukoviny či cibuľoviny.

Charakteristické príznaky poškodenia sú chodbičky lariev škodcu, ktoré sa nachádzajú v klíčiach rastlín. Larvy sa dokážu živiť klíčiacími semenami. Neskoršie sa živia v starších rastlinách s mäkkými pletivami, kde tiež tvoria chodbičky. Dospelý jedinec je sivého sfarbenia s tmavým pásom na chrbte a veľkosťou 4-5 mm. Vajíčko je typicky biele a je dlhé 1 mm. Larva škodcu má krémové až žlté sfarbenie a môže dorastať až do 7-8 mm. Kukla meria približne 4 mm a v tomto štádiu škodca aj prezimuje (konkrétne v pôde a v hĺbke okolo 5 cm). Dospelé jedince sa objavujú v rozmedzí konca apríla a počas mája. Tie sa následne živia na kvetoch rastlín napríklad z čeľade astrovité. Vajíčka kladú do pôdy alebo do rastlinných zvyškov. Larvy sa vyvíjajú 2 týždne až 1 mesiac. Dospelé jedince druhej generácie sa objavujú v júli a tretej generácie v auguste alebo v septembri. V priebehu jedného roka sa vyvinú 3 generácie tohto škodcu.

V rámci ochranných opatrení sa odporúča likvidácia burín, striedanie plodín, potenciálne kontroly populácií lariev. Na biologickú kontrolu sa môžu využiť entomopatogénne háratká a huby, ktoré môžu znížiť poškodenie larvami. V oblastiach, kde je častý výskyt škodcu zas morenie osiva. Na chemickú ochranu sú povolené insekticídy s účinnou látkou deltamethrin: Delmetros 100 SC a Deltik 100 SC. Využiť ich možno pri ochrane uhorky a cukety. Spomínané prípravky sú určené pre profesionálneho používateľa. Dávka vody je pri oboch prípravkoch 600 l/ha (v skleníku je 300-2000 l/ha). V skleníku sa prípravky aplikujú pri výskyte škodcov od štádia klíčnych listov do konca štádia plnej zrelosti plodov (BBCH 10-89). V poľných podmienkach sa prípravky aplikujú od štádia klíčnych listov až do konca vývoja súkvetia (BBCH 10-59) alebo od začiatku vývoja plodu do konca štádia plnej zrelosti plodov (BBCH 71-89). Dôležité je poznamenať, že v období kvitnutia rastlín sa aplikujú prípravky mimo letového času včiel.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
21.10.2024